

เวลาให้รับที่ 17/3/64

ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/๒๐๘๘

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๑๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
  ๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
  ๓. บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๓/๑๕ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หากหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ให้ยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองนั้น โดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระตามคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ไม่ว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้บังคับทางปกครองหรือได้ดำเนินการบังคับทางปกครองแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระเงินหรือได้รับชำระเงินไม่ครบถ้วน และมาตรา ๖๓/๑๕ วรรคหก กำหนดให้หน่วยงานของรัฐตามมาตรา นี้ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑.๒ มติคณะกรรมการรัฐมนตรี...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ มีมติให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนตามมาตรา ๖๗/๑๕ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เสนอเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ เพื่อให้มีการออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้รวมเป็นฉบับเดียวกัน

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๓ และกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามลำดับ เป็นหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ตามมาตรา ๖๗/๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ และเป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนสถาบันอนุญาโตตุลาการเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่หน่วยงานดังกล่าวมิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่จะขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ ตามมาตรา ๖๗/๑๕ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เคยมีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายคืนแก่สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ได้ชดใช้ความเสียหายดังกล่าวแล้ว ส่วนสถาบันอนุญาโตตุลาการปัจจุบันยังไม่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินที่ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง แต่หากอนาคตสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และสถาบันอนุญาโตตุลาการ มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินที่ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง อาจจำเป็นต้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และสถาบันอนุญาโตตุลาการ ยังขาดความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และยังไม่ผ่านการอบรมด้านการบังคับคดีจากกรมบังคับคดี หรือด้านการบังคับทางปกครองตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบตามที่ข้อ ๓ ของกฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่ง

ใช้มาตรการ...

ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับให้ชำระเงินตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และสถาบันอนุญาโตตุลาการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรต้องออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และสถาบันอนุญาโตตุลาการ เป็นหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ตามมาตรา ๖๓/๑๕ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ กรณีเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในส่วนของการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี (มาตรา ๖๓/๑๕ - มาตรา ๖๓/๑๙) ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งครบกำหนดเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีเหตุผลในการประกาศใช้เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการบังคับทางปกครองให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๓/๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดหลักการให้หน่วยงานของรัฐสามารถยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาล เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินซึ่งเป็นที่สุดแล้วแทนได้ โดยการทำให้นำหลักการนี้ไปใช้บังคับแก่หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีไต่กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นได้ จะต้องกำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งปัจจุบันสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และสถาบันอนุญาโตตุลาการมิได้เป็นหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น เพื่อให้สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และสถาบันอนุญาโตตุลาการ เป็นหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ อันจะทำให้การบังคับทางปกครองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

๔. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

เพื่อกำหนดให้สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ และเป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งสถาบันอนุญาโตตุลาการซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครองแทนได้ตามมาตรา ๖๓/๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ

ทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๖๓/๑๕ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมจึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองกฎหมาย

โทร. ๐๙ ๕๔๔๕ ๖๗๕๔ (สุมาเรี)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sumaree.s@moj.go.th